

**OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT
OBČINE HOČE-SLIVNICA
IZVLEČEK IZ SPRS**

Izdelovalec:

V PROSTORU, prostorsko, urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje d.o.o.

Ulica 7. maja 2

6250 Ilirska Bistrica

Kraj in datum:

Ilirska Bistrica, September 2014

Prostorski akt:

OPN Hoče-Slivnica – Izvleček iz SPRS

Pobudnik, naročnik:

OBČINA HOČE-SLIVNICA

Pohorska cesta 15, 2311 Hoče

Izdelovalec:

V PROSTORU, prostorsko, urbanistično, krajinsko in arhitekturno načrtovanje d.o.o.

Ulica 7. maja 2

6250 Ilirska Bistrica

Odgovorni vodja projekta:

MAJA BURKELJCA, univ. Dipl. Ing. Arh., ZAPS 1272 A

Št. projekta:

10/PA-009

Datum:

September 2014

1. UTEMELJITEV OPN HOČE-SLIVNICA

Merila za vrednotenje razvoja, stanja in teženj v prostoru izhajajo iz smotrov, ciljev in usmeritev Odloka o Strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Ur. l. RS, št. 76/2004) – v nadalj.: SPRS in Regionalnega razvojnega programa za Podravsko razvojno regijo 2007 - 2013, ki je temeljni programski in izvedbeni dokument za usklajen in trajnostni razvoj Podravske razvojne regije. Pomen meril ni le v ocenjevanju stanja in teženj v prostoru, temveč pomenijo tudi izhodišče za oblikovanje usmeritev nadaljnjega prostorskega razvoja in urejanja prostora na obravnavanem območju.

1.1. SPRS – IZVLEČEK ZA PODROČJE PROSTORSKEGA RAZVOJA OBČINE HOČE-SLIVNICA

SPRS določa izhodišča in cilje prostorskega razvoja Slovenije, njeno zasnovo prostorskega razvoja s prioriteta in usmeritvami za doseg in razvoj prostorskih sistemov z usmeritvami za razvoj na regionalni in lokalni ravni ter ukrepe za izvajanje SPRS, ki so za območje občine Hoče-Slivnica predvsem:

1.1.1. ENAKOVREDNA VKLJUČENOST SLOVENIJE V EVROPSKI PROSTOR

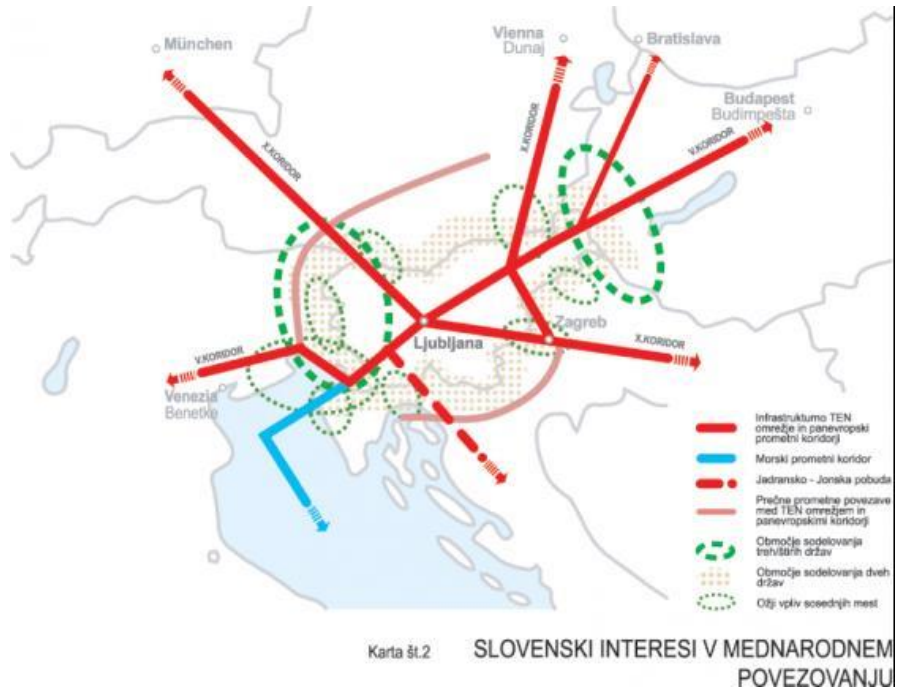
Pri pospeševanju povezanosti s širšim evropskim prostorom se krepi konkurenčnost slovenskih mest v evropskem urbanem omrežju, skrbi za učinkovito povezanost slovenskih infrastrukturnih omrežij v evropska infrastrukturna omrežja – Trans European Network (v nadaljnjem besedilu: TEN), panevropske prometne koridorje ter povezanost najvrednejših delov narave v omrežja.

Ustvarja se pogoje za izkoriščanje primerjalnih prednosti slovenskega prostora in skrbi za enakovredno vključevanje pri oblikovanju čezmejnih regij.

Karta št.1 SLOVENIJA V EVROPI IN OBMČJA MEDNARODNEGA SODELOVANJA

SPRS, Slovenija v Evropi in območja mednarodnega sodelovanja

SPRS: Slovenski interesi v mednarodnem povezovanju

Območje občine Hoče-Slivnica se nahaja v:

- **Vplivnem območju velikih sosednjih mest (Gradec), na katerih se spodbuja pospešen prostorski razvoj na slovenskem ozemlju z namenom zagotavljati enakovrednost slovenskih območij v primerjavi s sosednjimi območji z načrtovanjem učinkovitih mestnih mrež, gospodarskih con, turističnih središč in drugih dejavnosti.**
- **Območju evropskih infrastrukturnih omrežij (TEN) v okviru V. in X. panevropskega prometnega koridorja in energetskega TEN koridorja.**

1.1.2. RAZVOJ POLICENTRIČNEGA URBANEGA SISTEMA IN REGIONALNEGA PROSTORSKEGA RAZVOJA

Spodbuja se razvoj policentričnega urbanega sistema, ki ga tvori dvostopenjsko strukturirano omrežje središč nacionalnega in regionalnega pomena, na katerega se navezuje omrežje drugih središč.

Razvoj poselitve se prednostno usmerja v urbana naselja, ki so že središča ali pa se bodo kot taka razvila zaradi značilnosti svojega položaja v omrežju naselij in potreb zaledja.

Omrežje družbene javne infrastrukture, kot so šolstvo, zdravstvo, socialno varstvo, kulturne in druge javne službe, se razvija v skladu z omrežjem središč.

Gravitacijska območja središč nacionalnega ali regionalnega pomena so zaključena regionalna območja. V regionalnem območju se uravnoteženo in povezano razvija omrežje urbanih naselij. V omrežju urbanih naselij so razmeščene dejavnosti zdravstva, izobraževanja in socialnega varstva, prometne, trgovske, gostinske, finančne, zavarovalniške in druge poslovne dejavnosti, kulturne in informativne dejavnosti,

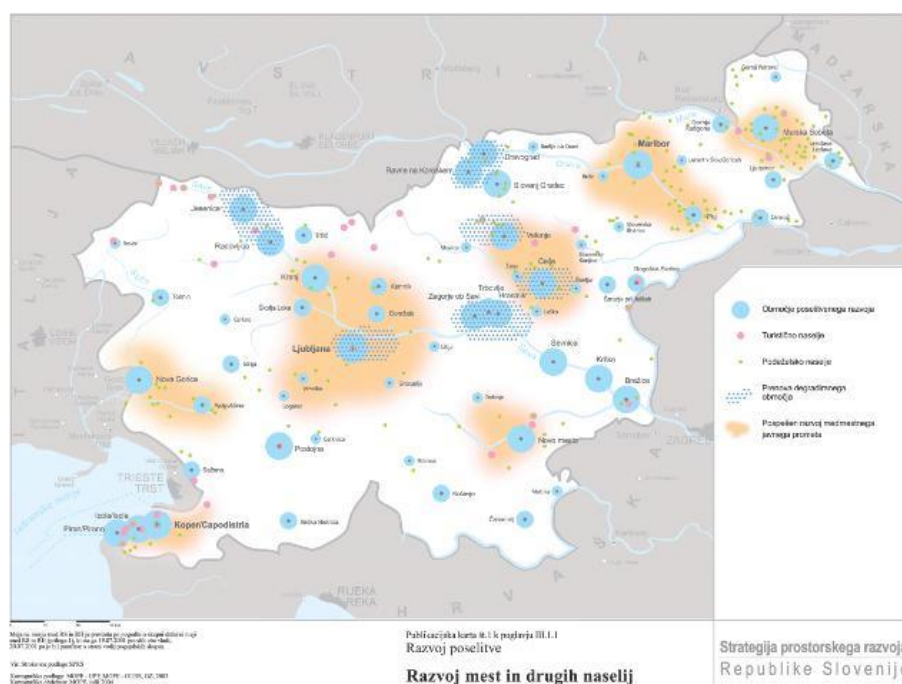
Občinsko središče Spodnje Hoče se razvija kot pomembnejše lokalno središče v zaključenem regionalnem območju središča nacionalnega pomena mesta Maribor.

1.1.3. RAZVOJ VITALNIH IN UREJENIH MEST

Mesto je urbano naselje, ki je gospodarsko, družbeno, kulturno središče širšega območja. Ima praviloma več kot 3.000 prebivalcev, kulturno zgodovinske, urbanistične ter arhitektonske značilnosti, ki ga ločijo od drugih naselij. Povprečna gostota prebivalcev na pretežno stanovanjskih površinah je večja od 30 preb/ha. Veliko mesto ima okoli 100.000 prebivalcev in več, srednje veliko mesto ima okoli 10.000 prebivalcev ali več.

Razvoj mest se načrtuje celovito, povečuje so lokacijsko privlačnost mest, omogoča gospodarski razvoj, skrbi za varnost in kvaliteto bivalnega in delovnega okolja ter kakovostno dograjuje infrastrukturne sisteme. Dejavnosti bivanja, proizvodnje in potrošnje v mestih se razvija skladno s prostorskimi danostmi in okoljskimi omejitvami.

Mesta imajo ključno vlogo v pričakovanih razvojnih spremembah. Prenova in revitalizacija mest sta ključni strateški usmeritvi notranjega razvoja mest. Mesta se razvija po načelu polifunkcionalnosti. Za kvaliteto življenja v mestih so ključnega pomena naravne sestavine in kvalitetno grajeno javno dobro.

SPRS, Razvoj mest in drugih naselij

Občinsko središče Spodnje Hoče predstavlja majhno mesto, kljub temu da danes še ne dosega vseh kriterijev po SPRS.

1.1.4. USKLAJEN RAZVOJ ŠIRŠIH MESTNIH OBMOČIJ

Prostorske potrebe razvoja mest in drugih naselij se zaradi racionalizacije prometnih tokov, smotrnega razmeščanja delovnih mest, stanovanj, storitvenih in proizvodnih dejavnosti na širšem mestnem območju, ki

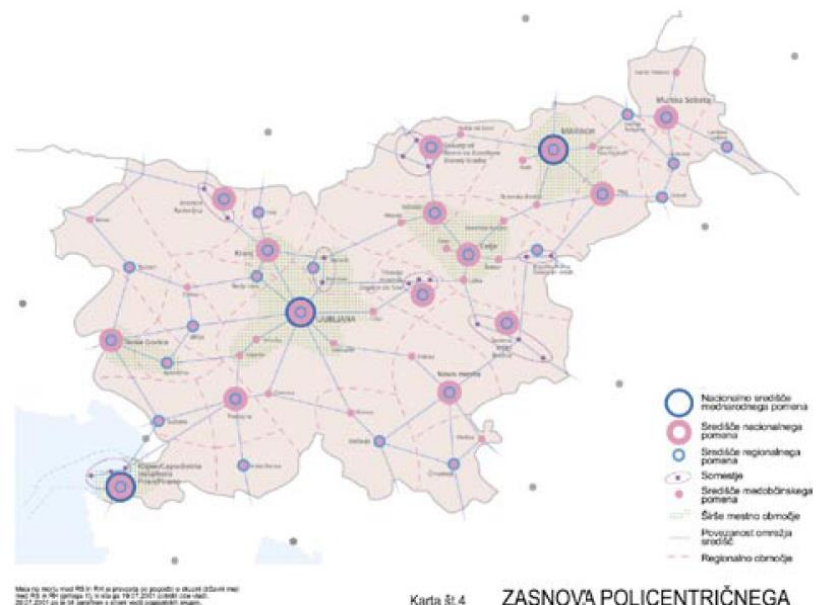
obsega območja več lokalnih skupnosti, načrtuje in ureja na osnovi medobčinskega sodelovanja.

Posebno pozornost se zaradi velikosti, poselitvenih pritiskov, vsestranske problematike in/ali pričakovanega razvoja namenja usklajenemu razvoju širših mestnih območij središč nacionalnega pomena, predvsem pa Ljubljane, Maribora, Kopra, Celja in Nove Gorice.

Večja mesta, ki so intenzivno povezana s svojo širšo okolico, se razvijajo kot območja obsežnejših urbanih aglomeracij. Z vidika usklajenega razvoja prostora imajo širša mestna območja posebno vlogo v policentrični strukturi urbanega sistema. Za ta območja so značilne močne vsakodnevne delovne in druge migracije, ki povzročajo gost promet – predvsem z osebnimi avtomobili, kar obremenjuje celotno območje in osrednje mesto. Širše mestno območje je tesno povezano z osrednjim mestom, v katerem so številna delovna mesta, raznolike in raznovrstne proizvodne in storitvene dejavnosti. Praviloma obsega območje več lokalnih skupnosti, ki obkrožajo mestno občino.

Na širšem mestnem območju se razvija večje število medsebojno sodelujočih in učinkovito povezanih središč. Urbani razvoj, za katerega je značilna koncentracija stanovanjske gradnje, proizvodnih, storitvenih in oskrbnih dejavnosti se vzpodbuja v obstoječih središčih ali na poselitvenih območjih, ki imajo potencialne za razvoj v nova središča. Predvsem se vzpodbuja razvoj tistih središč, ki so na prometnih vozliščih in križiščih različnih prometnih smeri. Razmeščanje in koncentracijo funkcij znotraj širših mestnih območij se načrtuje skladno z razvojem učinkovitega in na vseh nivojih povezanega javnega prometa.

Pri načrtovanju in urejanju širšega mestnega območja se upošteva racionalno rabo prostora, ranljivost kakovosti okolja, potrebnost obnove stavbne in naselbinske dediščine, možnosti za umeščanje športno rekreativnih in drugih zelenih površin, obstoječe omrežje prometnic in možnosti navezave na javni potniški promet.

Karta št.4 ZASNOVA POLICENTRIČNEGA URBANEGA SISTEMA IN RAZVOJ ŠIRŠIH MESTNIH OBMOČIJ

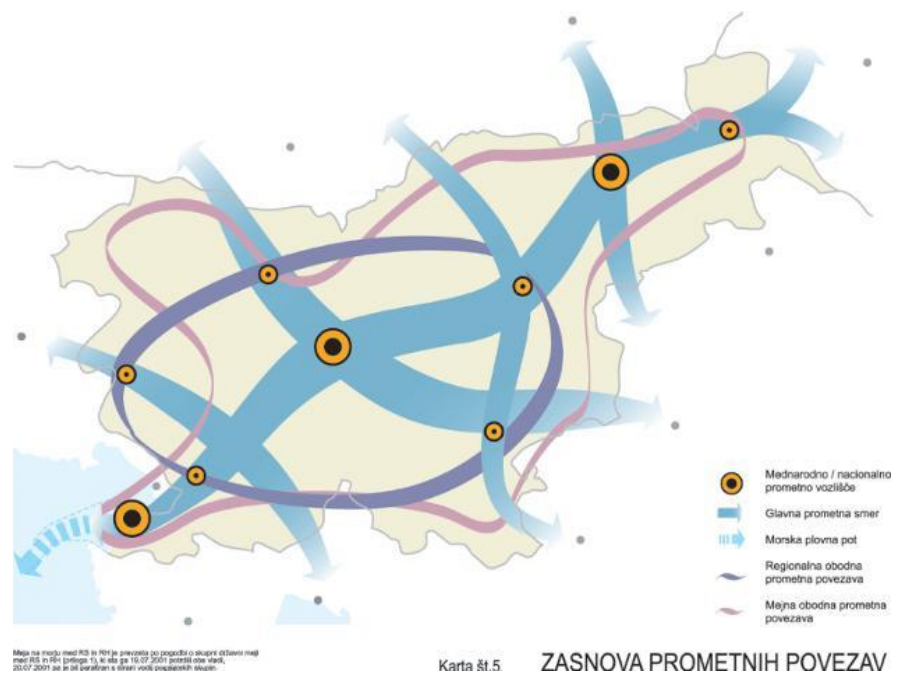
SPRS, Zasnova policentričnega urbanega sistema in razvoj širših mestnih območij

Občina Hoče-Slivnica se (v ravninskem delu z občinskim središčem mestom Spodnje Hoče in

ostalimi naselji) nahaja v širšem mestnem območju nacionalnega središča mednarodnega pomena mesta Maribor.

1.1.5. USKLAJEN RAZVOJ ŠIRŠIH MESTNIH OBMOČIJ TER PROMETNEGA IN POSELITVENEGA OMREŽJA

Urbani razvoj, za katerega je značilna koncentracija stanovanjske gradnje, proizvodnih, storitvenih in oskrbnih dejavnosti, se vzpodbuja v obstoječih središčih ali na poselitvenih območjih, ki imajo potenciale za razvoj v nova središča. Predvsem se vzpodbuja razvoj tistih središč, ki so na prometnih vozliščih in križiščih različnih prometnih smeri.

SPRS, Zasnova prometnih povezav

Za vzpostavitev pogojev za razvoj policentrične strukture urbanega sistema, gospodarskega razvoja in večje konkurenčnosti države se zagotavlja neposredne železniške povezave gospodarskih con in posameznih gospodarskih subjektov na železniško omrežje s ciljem boljše dostopnosti in preusmerjanja prometnih tokov s cestnega na železniško omrežje.

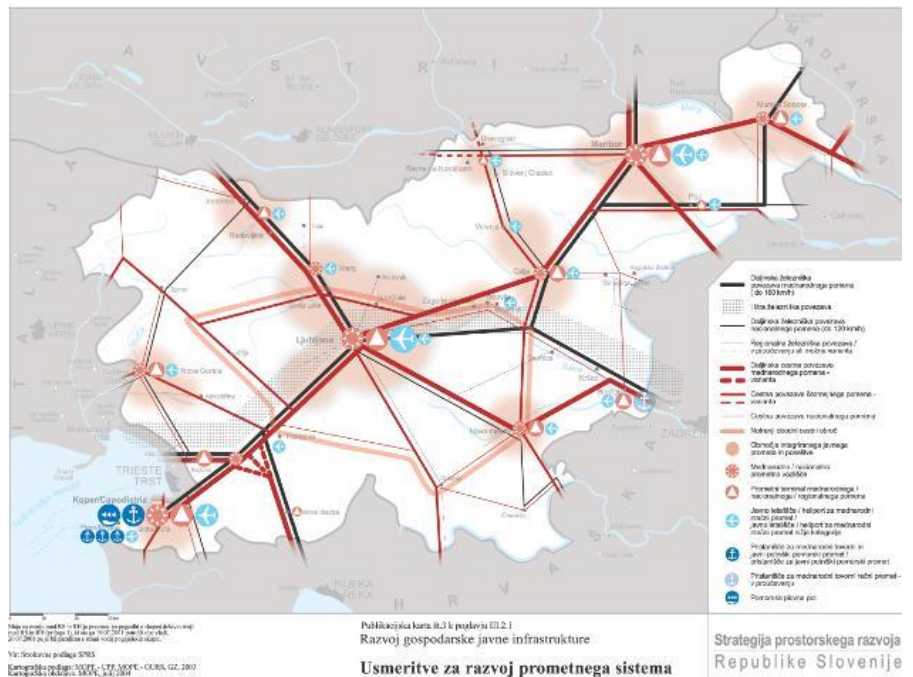
Občina Hoče-Slivnica je namreč vpeta v sledeče omrežje prometne infrastrukture:

- **Omrežje daljinskih cestnih povezav mednarodnega pomena** (poteka od Kopra prek Ljubljane in Maribora do Lendave in naprej proti Budimpešti (V. koridor), ki je z vključitvijo RS v EU postalo del vseevropskega cestnega omrežja.
- **Omrežje daljinskih železniških povezav mednarodnega pomena**, ki poteka od Kopra prek Ljubljane, Zidanega Mostu do Murske Sobote in naprej proti Budimpešti (V. koridor) in tvori evropsko »TEN« infrastrukturo omrežje ter V. in X. panevropski prometni koridor.

Za navezovanje na evropsko »TEN« infrastrukturo omrežje ter V. in X. panevropski prometni koridor, se rekonstruira in dogradi daljinske železniške povezave mednarodnega pomena, ki bodo omogočale hitrosti do 160 km/h v smereh od Sežane do Ljubljane in Maribora in naprej proti Gradcu (II. tir Maribor – Šentilj), od Zidanega mosta proti Zagrebu, Ljubljane do Jesenic in

naprej proti Avstriji (II. tir Ljubljana – Jesenice – Podrožca), od Pivke prek Ilirske Bistrice naprej proti Reki in od Pragerskega skozi Ormož in Mursko Soboto proti Budimpešti. Omogoči se gradnjo nove učinkovitejše daljinske povezave mednarodnega pomena od Kopra do Divače – II. železniški tir. Na te proge, ki so neposredno vezane na evropske prometne tokove, se navezuje državna in regionalna prometna vozlišča za tovorni in potniški promet, s katerimi se omogoči konkurenčne pogoje za razvoj dejavnosti v evropskem prostoru.

- **Omrežje transevropske daljinske hitre železniške povezave v okviru V. panevropskega prometnega koridorja, ki povezuje Benetke preko Ljubljane in Zagreba z Budimpešto.**

SPRS, Usmeritve za razvoj prometnega sistema

Občinsko središče Spodnje Hoče je vpeto v obstoječe omrežje daljinskih cestnih povezav mednarodnega pomena in v obstoječe omrežje daljinskih železniških povezav mednarodnega pomena, ki se ustrezno posodobijo.

1.1.6. KREPITEV VITALNOSTI IN PRIVLAČNOSTI PODEŽELJA

Spodbuja se diverzifikacijo tistih gospodarskih dejavnosti, ki v povezavi s kmetijstvom in gozdarstvom omogočajo ohranjanje poseljenosti in vitalnosti podeželja ter posredno ali neposredno prispevajo k visoki kvaliteti, prepoznavnosti in doživljajski privlačnosti njegove naravne in kulturne krajine.

V urbanih naseljih na podeželju se spodbuja razvoj delovnih mest in s tem zmanjšuje vsakodnevne delovne migracije.

Podeželje je zaradi svojih značilnosti in specifičnih razvojnih potencialov pomemben življenjski in gospodarski prostor zato se spodbuja njegov celovit razvoj v povezavi z urbaniimi območji. Podeželje pokriva tri četrtine Slovenije. Kot podeželje opredeljujemo prostor zunaj območij večjih koncentracij poselitve, z nizko stopnjo urbanizacije in prevladujočim deležem kmetijske in gozdarske rabe, ohranjenimi naravnimi procesi in naravnimi prvinami.

Urbanizirano podeželje obsega naselja v širšem zaledju mest in v bližini prometnih poti ter posamezna urbana naselja, manj urbanizirano podeželje pa slabše dostopna obmejna, podeželska, hribovska območja z manjšimi naselji in redko, razpršeno poselitvijo.

Usklajen razvoj države in posameznega regionalnega območja je zasnovan na povezanosti razvojne dinamike mest in podeželja. Prostorska nesorazmerja, ki so posledica spontanega zgoščanja poselitve ob večjih mestih ter posledično praznjenja mestnih središč in oddaljenih podeželskih območij, se presega s povezovanjem prostorskega in razvojnega načrtovanja. Naselja in krajino na podeželju se razvija kot povezan gospodarski in bivalni prostor, v katerem se ohranja in razvija krajinske in arhitekturne kakovosti ter tako spodbuja ohranjanje prepoznavnosti slovenskega podeželja.

Poseljenost podeželja se ohranja na območjih, ki so pomembna zaradi narodno-obrambnih vidikov in na območjih kakovostnih kulturnih krajin. V obmejnih območjih se zaradi gravitacijskega vpliva večjih mest v sosednjih državah posebej krepi urbana naselja. V teh naseljih se razvija ne le dejavnosti za potrebe prebivalstva na območju Slovenije, ampak tudi tiste dejavnosti, ki bodo vlogo teh naselij z usklajenim razvojem prometnega omrežja razširile čez mejo ter s tem pripomogle k njihovi konkurenčnosti v mednarodnem prostoru.

Razpršeno gradnjo se ustrezno sanira s funkcionalnim dopolnjevanjem, kjer je to prostorsko ustrezno in okoljsko sprejemljivo.

Z energetske oskrbe, ki temelji na lokalno razpoložljivih virih energije, kot so lesna biomasa, bioplin, sončna energija, geotermalna energija in drugo, se ohranja in krepi konkurenčnost, privlačnost in vitalnost podeželja.

Prostorske možnosti za razvoj modernega kmetijstva se zagotavlja predvsem v ravninskih predelih, kjer so za to ustrezni pogoji in kjer je kmetijstvo lahko konkurenčno v evropskih razmerah. Kmetijsko dejavnost in kmetijske kulture se prilagajata potencialu posameznega območja za pridelavo hrane in razpoložljivosti vode, posebno na območjih s sušnimi razmerami, kot je to, na primer, v Prekmurju. Na območjih z najboljšimi pridelovalnimi pogoji se lahko kmetijska dejavnost specializira in racionalno prostorsko organizira. Na območjih s slabšimi pridelovalnimi pogoji, to je na hribovitih in kraških območjih, se razvija dopolnilne programe in kmetijsko dejavnost povezuje z vzdrževanjem kulturne krajine, preprečevanjem zaraščanja, ohranjanjem biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot, promocijo in kvalitetno rabo kulturne dediščine ter trajnostno naravnanim turizmom.

Gozdovi so najpomembnejša prvina naravne krajine, vendar se njihovega obsega dodatno načrtno ne povečuje. Spodbuja se tako gospodarsko ter rekreacijsko ali drugo rabo gozdov, ki ne ogroža gozdnih ekosistemov. Njihov rekreacijski potencial se v bližini naselij primerno izkoristiti v okviru načrtovanja zelenih sistemov naselij. Sklenjenost gozdov je kvaliteta, ki se jo ohranja zaradi regulacije naravnega ravnovesja v krajini in ohranjanja habitatov prostoživečih živali. V ravninskih kmetijskih krajinah z majhnim deležem visoke vegetacije se gozdove ohranja kot strukturne in ekološke prvine v krajini.

Naselja in krajino na podeželju se razvija kot povezan gospodarski in bivalni prostor, v katerem se ohranja in razvija krajinske in arhitekturne kakovosti ter tako spodbuja ohranjanje prepoznavnosti slovenskega podeželja.

Območje občine Hoče-Slivnica obsega:

- **Urbanizirano podeželje na vzhodnem ravninskem delu občine, ki leži na Dravskem polju (naselja Spodnje Hoče, Slivnica, del Radizela, Rogoza, Bohova, Hotinja vas, Orehova vas) in**
- **Manj urbanizirano podeželje v osrednjem delu občine, ki leži na prehodu iz ravninskega v**

hriboviti svet (vznožje in spodnji obronki Pohorja z naseljem Zgornje Hoče, delom Radizela, Čreto, Polano in Pivolo) ter na zahodnem delu občine, ki obsega višje predele Pohorja (območje Slivniškega in Hočkega Pohorja).

1.1.7. KREPITEV PREPOZNAVNOSTI KAKOVOSTNIH NARAVNIH IN KULTURNIH ZNAČILNOSTI - KRAJINE

Krajino se glede na značilnosti in razvojne potenciale razvija kot naravno in kulturno krajino, kot urbano krajino in kot kmetijsko intenzivno krajino.

Spodbuja se ohranjanje in kvalitetno upravljanje v območjih s prepoznavnimi naravnimi in kulturnimi kakovostmi v povezavi z gospodarskimi možnostmi, ki jih te posebnosti omogočajo.

Slovensko krajino razvijamo kot naravno krajino predvsem na odmaknjenih in ohranjenih območjih, kot kulturno krajino na tradicionalnih kmetijskih območjih oziroma slovenskem podeželju, kot urbano krajino v okolici večjih mest, na območjih z visokim pridelovalnim potencialom tal za kmetijsko rabo pa kot kmetijsko intenzivno krajino. S prostorskim razvojem se v vsakem od teh območjih zagotavlja ohranjanje ključnih prepoznavnih krajinskih značilnosti.

Slovenija je prepoznavna po pestri krajini in krajinskih vzorcih, arhitekturni identiteti mest in podeželskih naselij, ohranjeni naravi, veliki biotski raznovrstnosti, velikem številu naravnih vrednot in naravnih procesih, bogastvu voda in gozdov. Take značilnosti imajo zlasti območja kulturne dediščine ter ekološko pomembna območja in zavarovana območja, primeroma v Julijskih Alpah, na krasu, ob morju, na Štajerskem in v Prekmurju, v porečju Ljubljanice, na vinogradniških območjih.

Krajinske, naselbinske in naravne značilnosti slovenskega prostora se ohranja z usmerjanjem prostorskega razvoja tako, da prispevajo k identifikaciji prebivalcev z nacionalnim teritorijem, h kakovostnemu naravnemu in kulturnemu bivalnemu okolju ter hkrati omogočajo prostorski razvoj drugih dejavnosti. S prostorskim razvojem se omogoči ohranjanje biotske raznovrstnosti in naravnih vrednot ter povezanost ekoloških omrežij. Krajinske in naravne značilnosti predstavljajo potencial za razvoj specifičnih in njim prilagojenih institucij in dejavnosti nacionalnega pomena v pomembnejših naseljih, ki zaradi svojih krajinskih, naselbinskih in naravnih kvalitet postajajo prepoznavna na nacionalni ravni. Omogoči se tudi vključevanje kulturnih poti, ki povezujejo objekte in območja kulturne dediščine, spominskih domov, muzejev na prostem v turistično ponudbo.

kulturnimi kakovostmi in območja s prostorskimi omejitvami za razvoj (ogrožena in vododeficitarna območja).

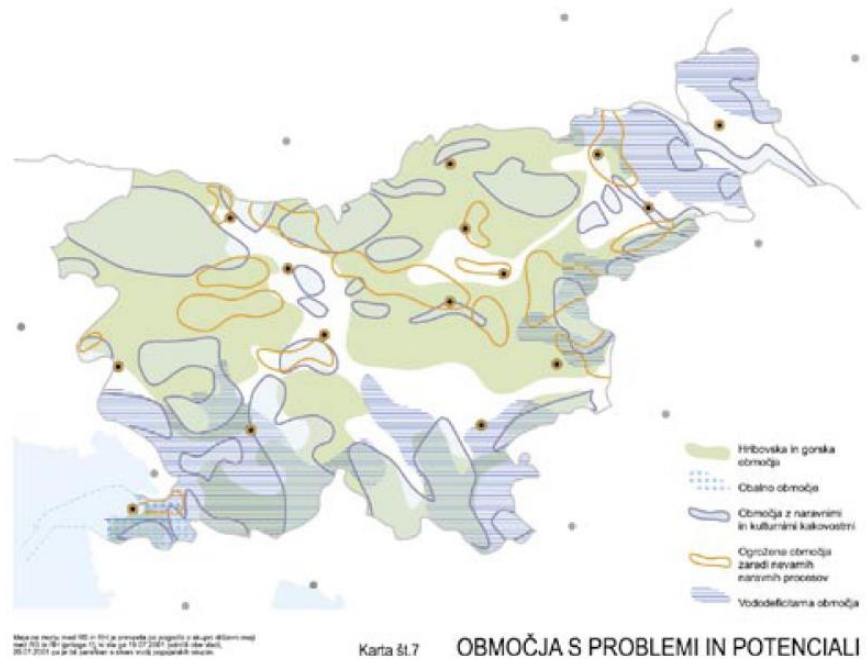
V obmejnih območjih je treba zagotoviti pogoje za kakovostno delo in za doseganje razvitosti območij v sosednjih državah, še zlasti na območjih z razvojnimi problemi.

Slovenija si prizadeva za vključevanje in oblikovanje čezmejnih regij s skupnimi razvojnimi programi. Nosilec vključevanja in razvoja so urbana naselja, še posebej tista, ki so središča večjih gravitacijskih območij. Z vključevanjem v čezmejne regije in tesnejšim sodelovanjem z regijami v Italiji, Avstriji in Madžarski se postopno uresničuje ideje o evropskem prostoru brez meja.

Podpira se prostorske možnosti za razvoj dejavnosti, ki pokrivajo potrebe in območja preko meje tako, da bodo ta območja konkurenčna večjim sosednjim urbanim aglomeracijam. Pri tem se posebej razvija tiste dejavnosti, ki pripomorejo k ohranitvi in enakovrednemu razvoju slovenske manjšine v sosednjih državah. Upošteva se tudi potencialne območij opuščenih špedicijskih in drugih dejavnosti na območju odprte meje z Italijo, Avstrijo in Madžarsko po vstopu Slovenije v Evropsko unijo.

Hribovita in gorska območja se zaradi naravno-geografskih značilnosti kot so višina, strmine, relief in podnebje, posledic naravnih nesreč, zmanjševanja poseljenosti soočajo z gospodarskimi, družbenimi in okoljevarstvenimi problemi. Na teh območjih se zagotavlja osnovno gospodarsko in družbeno infrastrukturo, ustrezno upravljanje z naravnimi viri, pri čemer se upošteva ohranjanje narave in kulturne dediščine. Spodbuja se ekološko naravnan turizem, ekološki način kmetovanja, uporabo obnovljivih virov energije, za kar je na teh območjih praviloma več možnosti, ter zagotavlja podporo gorskim in hribovskim skupnostim.

Naravne procese, ki lahko ogrožajo poselitev in človekove dejavnosti, se obvezno upošteva kot omejitev pri načrtovanju rabe in dejavnosti v prostoru. Prostorski razvoj na vseh območjih, zlasti pa na ogroženih območjih, se načrtuje v skladu z omejitvami zaradi naravnih in drugih nesreč, kot so poplave, zemeljski in snežni plazovi, erozija, požari v naravnem okolju in potresi. Potencialna tveganja se zmanjšuje s preventivnim načrtovanjem, in sicer z razmeščanjem dejavnosti v prostor izven območij potencialnih nesreč, z ustreznim upravljanjem primarnih dejavnosti v nevarnih in ogroženih območjih ter z nadzorovanjem aktivnosti, ki lahko povzročajo naravne in druge nesreče. Na območjih, kjer so urbana naselja že ogrožena zaradi poplav, plazov ali potresov kot so, na primer, Ljubljana, širše Celjsko in Mariborsko območje, Ajdovsko, Posočje in Posavje se zagotavlja ustrezne prostorske rešitve za zmanjševanje posledic morebitnih naravnih nesreč.

SPRS, Območja s problemi in potenciali

Območje občine Hoče-Slivnica se v večji meri nahaja v območju s SPRS določeno kot:

- **Območje z naravnimi in kulturnimi kakovostmi,**
- **Hribovska in gorska območje,**
- **Ogroženo območje, kjer se prostorski razvoj načrtuje v skladu z omejitvami zaradi naravnih in drugih nesreč, kot so poplave, zemeljski in snežni plazovi, erozija, požari v naravnem okolju in potresi.**